Euroopan parlamentti
2024-2029

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta
Puheenjohtaja

25.2.2026

Johan Van Overtveldt
Puheenjohtaja
Budjettivaliokunta
Bryssel

Asia: Lausunto työttömiksi jääneitä työntekijöitä tukevan Euroopan globalisaatiorahaston varojen käyttöönotosta Belgian hakemuksen johdosta – EGF/2025/007 BE/Casa (2026/0038(BUD))

Arvoisa puheenjohtaja

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokuntaa on pyydetty antamaan edellä mainitussa menettelyssä lausunto valiokunnallenne. Valiokunta päätti antaa kyseisen lausunnon kirjeen muodossa.

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta käsitteli edellä mainittua asiaa kokouksessaan 25. helmikuuta 2026. Viimeksi mainitussa kokouksessa se päätti esitellä asiasta vastaavalle budjettivaliokunnalle jäljempänä esitetyn lausunnon.

Kunnioittavasti

Li Andersson

LAUSUNTO

A. ottaa huomioon, että Belgia toimitti 28. elokuuta 2025 hakemuksen EGF/2025/007 BE/Casa rahoitustuen saamiseksi Euroopan globalisaatiorahastosta (EGR) Casan Belgiassa toteuttamien työntekijävähennysten vuoksi; ottaa huomioon, että yritys toimii NACE Rev. 2:n kaksinumerotasoihin 47 (Vähittäiskauppa, pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa) ja 52 (Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta) luokitelluilla toimialoilla ja että työntekijävähennykset tehtiin NUTS 2 -alueella Provincie Antwerpen (BE21);

B. ottaa huomioon, että Belgia jätti hakemuksen käyttäen perustana asetuksen (EU) 2021/691 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan toimintakriteeriä, jossa edellytyksenä on vähintään 200:n työttömäksi jääneen työntekijän työskentelyn loppuminen neljän kuukauden viiteajanjakson aikana (tässä tapauksessa 6. maaliskuuta 2025 ja 6. heinäkuuta 2025 välisenä aikana) jäsenvaltiossa sijaitsevassa yrityksessä, mukaan luettuina työntekijät, jotka vähennetään yrityksen toimittajien tai jatkojalostajien palveluksesta, ja/tai itsenäiset ammatinharjoittajat, joiden työskentely on loppunut; ottaa huomioon, että arvioituaan hakemuksen komissio on tullut EGR-asetuksen kaikkien sovellettavien säännösten mukaisesti siihen tulokseen, että edellytykset rahoitustuen saamiseksi EGR:stä täyttyvät;

C. ottaa huomioon, että hakemus koskee 416:ta työttömäksi jäänyttä työntekijää (tukikelpoiset edunsaajat), joiden työskentely on loppunut edellä mainituilla talouden aloilla (257 työntekijää Casa International NV:ssä (vähittäiskauppa) ja 159 työntekijää Casa Logistics NV:ssä (varastointi));

D. ottaa huomioon, että komissio hyväksyi 6. helmikuuta 2026 ehdotuksen päätökseksi EGR:n varojen käyttöönotosta Belgian hyväksi, jotta voidaan tukea 416:n kohteena olevan edunsaajan paluuta työmarkkinoille;

E. ottaa huomioon, että Casa-konserni koostuu kahdesta yrityksestä, jotka ovat Casa International, jolla on 65 vähittäismyymälää eri puolilla Belgiaa, ja Casa Logistics, joka vastaa varastoinnista ja jakelusta näihin myymälöihin; ottaa huomioon, että työntekijävähennykset johtuvat Casaa jo useiden vuosien ajan vaivanneista taloudellisista vaikeuksista, jotka osittain johtuvat verkkokaupan voimakkaasta kasvusta; ottaa huomioon, että kansainvälinen kilpailu on kiristynyt, minkä vuoksi velkojilta haettiin suojaa vuonna 2020; ottaa huomioon, että Casa myytiin Globitasille vuonna 2021 ja edelleen ruotsalaiselle yritykselle AAS Retail vuonna 2024; ottaa huomioon, että tämän jälkeen Casa joutui jälleen taloudellisiin vaikeuksiin akuutin likviditeettivajeen vuoksi, mikä johti kauppojen loppuunmyyntiin kesällä 2024 ja useiden työpaikkojen menetykseen Olenin päätoimipaikan markkinointiosastolla; ottaa huomioon, että lokakuun 2024 lopussa Casa haki uudelleen kauppatuomioistuimelta kuuden kuukauden ajaksi suojaa velkojilta toiminnan mahdollista uudelleen käynnistämistä varten; ottaa huomioon, että yritykselle ei löytynyt mahdollisia vakavasti otettavia ostajia ja Antwerpenin kauppatuomioistuin asetti Casa Internationalin ja Casa Logisticsin konkurssiin 6. maaliskuuta 2025, minkä seurauksena 416 työntekijää menetti työpaikkansa;

F. ottaa huomioon, että konkurssit ovat lisääntyneet Belgiassa vuodesta 2022 alkaen; ottaa

huomioon, että vuonna 2024 konkurssiin asetettiin yli 11 000 yritystä (6323 yritystä Flanderissa), mikä on suurin määrä vuodesta 2013 lähtien; ottaa huomioon, että kasvava suuntaus on jatkunut ja että tammikuun ja syyskuun 2025 välisenä aikana 8493 yritystä teki konkurssin ja näistä Flanderissa sijaitsi 4964 eli 58 prosenttia; ottaa huomioon, että konkurssien seurauksena Belgiassa menetettiin 32 566 työpaikkaa vuonna 2024 ja 15 351 työpaikkaa vuoden 2025 alkupuoliskolla ja että Flanderin osuudet näistä olivat 59 ja 51 prosenttia; ottaa huomioon, että 18 prosenttia työpaikkojen menetyksistä koskee teollisuusalaa; ottaa lisäksi huomioon, että viimeaikaiset rakenteelliset muutokset, kuten työntekijävähennykset Van Hoolista, Sappista ja Purmosta, BelGaNista, Tupperwarelta ja Audilta, joiden johdosta Belgia on hakenut EGR:n tukea, vaikuttavat Flanderin työmarkkinoihin siten, että teollisuudessa on vähemmän avoimia työpaikkoja;

G. ottaa huomioon, että Casan 63 myymälää sijaitsevat eri puolilla Flanderia ja Brysseliä, mutta sekä päätoimipaikka että jakelukeskus sijaitsevat Olenissa (Antwerpenin läänissä); ottaa huomioon, että noin puolet vähennetyistä työntekijöistä työskenteli eri puolilla Belgiaa ja toinen puoli jakelukeskuksessa ja päätoimipaikassa; ottaa huomioon, että työntekijävähennysten keskittymisen seurauksena Olenin alueen työllisyys on kärsinyt erityisen paljon; ottaa huomioon, että Netelandin alueella, johon Olen kuuluu, julkisille työvoimapalveluille ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä on vähentynyt 11 prosenttia kesäkuun 2024 ja toukokuun 2025 välisenä aikana edellisiin 12 kuukauteen verrattuna ja työnhakijoiden määrä oli 7 prosenttia suurempi elokuussa 2025 huhtikuuhun 2024 verrattuna;

H. ottaa huomioon, että työpaikkansa menettäneet työntekijät ovat pääasiassa myyjiä ja varastohenkilöstöä; ottaa huomioon, että vaikka avointen työpaikkojen määrä vähittäiskaupan alalla (tukkukauppa mukaan luettuna) on vähentynyt Flanderissa viime vuosina, vähittäiskaupan työvoimasta on edelleen pulaa; ottaa huomioon, että siksi useimmilla työpaikkansa menettäneillä myyjillä on hyvät mahdollisuudet löytää töitä; ottaa huomioon, että monille jakelukeskuksen varastotyöntekijöille uuden työpaikan löytäminen on haasteellisempaa; ottaa huomioon, että lukuisat työnhakijat etsivät tämäntyyppistä työtä, mutta monilla heistä ei ole oikeanlaisia taitoja tai pätevyyksiä (esim. nostotrukki, kurotustrukki), ja he tarvitsevat joko täydennyskoulutusta ja/tai heidän on siirryttävä työn perässä toiselle alueelle tai vaihdettava toiseen ammattiin;

I. ottaa huomioon, että Belgia on ilmoittanut, että yksilöllisten palvelujen koordinoitu paketti on laadittu työmarkkinaosapuolia kuullen EGR-asetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

J. ottaa huomioon, että EGR ei saa ylittää 30 miljoonan euron vuotuista enimmäismäärää (vuoden 2018 hintoina), kuten vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta 17. joulukuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 8 artiklassa säädetään;

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää näin ollen asiasta vastaavaa budjettivaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseensä:

1. muistuttaa, että EGR:n tavoitteena on osoittaa solidaarisuutta edunsaajille ja tarjota heille tukea; katsoo, että EGR:n rahoitustuki olisi keskitettävä ensisijaisesti aktiivisiin

työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin ja yksilöllisiin palveluihin, joiden tavoitteena on tukea edunsaajien nopeaa paluuta ihmisarvoisiin ja kestäviin työpaikkoihin joko heidän aiemmalla toimialallaan tai muulla toimialalla; korostaa, että on tärkeää valmistella työntekijöitä Euroopan talouden ja yhteiskunnan vihreään ja digitaaliseen siirtymään, joita kipeästi tarvitaan, ja tukea heitä tässä; muistuttaa tässä yhteydessä, että EU:n rahoitus muun muassa EGR:n kautta on keskeistä Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaiseen oikeudenmukaiseen siirtymään tarvittavan osaamisen kannalta;

2. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että EGR-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että Belgia on oikeutettu saamaan kyseisen asetuksen mukaista rahoitustukea 1 916 733 euroa eli 85 prosenttia 2 254 980 euron kokonaiskustannuksista, joista yksilöllisten palvelujen osuus on 2 168 980 euroa ja valmistelu-, hallinnointi-, tiedotus- ja mainonta-, valvonta- ja raportointitoimien kulut 86 000 euroa;

3. panee merkille, että Belgia on toimittanut kaikki tarvittavat vakuutukset siitä, että kansallisessa ja EU:n lainsäädännössä säädettyjä joukkovähentämisiin liittyviä vaatimuksia on noudatettu ja että suunniteltuihin toimiin osallistumisen ja täytäntöönpanon osalta noudatetaan yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita;

4. palauttaa mieliin, että vähennetyistä työntekijöistä yli kaksi kolmasosaa on naisia ja noin kolmannes yli 50-vuotiaita, ja katsoo, että työmarkkinoiden paineiden vuoksi työntekijät tarvitsevat räätälöityä lisätukea, erityisesti täydennys- ja uudelleenkoulutukseen kohdennettua tukea, jotta heitä voidaan auttaa onnistumaan siirtymisessä työelämään;

5. painottaa Belgian vahvistaneen, että EGR:stä rahoitustukea saaviin toimiin ei saada rahoitustukea muista unionin rahoitusvälineistä;

6. ottaa huomioon, että työttömiksi jääneille työntekijöille tarjottava yksilöllinen koordinoitu paketti koostuu seuraavista toimenpiteistä: a) työryhmä (paikalliset työmarkkinat syvällisesti tuntevien asiantuntijoiden järjestämiä tiedotustilaisuuksia), b) uudelleensijoitus (sekä ryhmä- että yksilösessioina tarjottavat uudelleensijoituspalvelut, alustava haastattelu ja yksilöllinen ohjaus, hankittujen taitojen sertifiointi, ohjeet verkkoalustan käyttöön työnhaussa ja niin edelleen), c) aktiivinen työnvälitys, d) ohjaus, e) koulutus ja uudelleenkoulutus, f) työpaikalla annettava koulutus ja g) työpaikkamessut; korostaa, että kohteena olevien edunsaajien iän ja koulutusprofiilin vuoksi näiden ryhmien erityistarpeet olisi otettava huomioon yksilöllisiä palveluja tarjottaessa;

7. korostaa erityisesti EGR-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan merkitystä, sillä siinä edellytetään, että koordinoidussa paketissa ennakoidaan tulevia työmarkkinanäkymiä ja tarvittavia taitoja, jotka sopivat yhteen resurssitehokkaaseen ja kestävään talouteen siirtymisen kanssa, ja että paketin suunnittelussa keskitytään erityisesti digiteollisella aikakaudella tarvittavien taitojen jakamiseen; suhtautuu myönteisesti siihen, että paketin tieto- ja viestintätekniikan koulutuksella ja uudelleensijoituspalvelujen yhteydessä annettavan lisätuen avulla tuetaan sekä digitaalisesti lukutaidottomia että heitä, joilla on jo jonkin verran digitaalisia taitoja, ja tätä tukea vahvistetaan digitaalisten taitojen

arvioinnilla ja antamalla työntekijöille mahdollisuus lainata kannettavaa tietokonetta, saada koulutusta sen käytöstä ja saada vastauksia tietotekniikkaan liittyviin kysymyksiinsä;

8. palauttaa mieliin, että EGR-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään yksilöllisten palvelujen koordinoituun pakettiin sisältyvien erityisten kestoltaan rajoitettujen toimenpiteiden mahdollisuudesta, muun muassa lastenhoitoavustusten maksamisesta, jotta voidaan helpottaa työnhakijoiden osallistumista ehdotettuihin toimiin.